

Магістр 2 року навчання
факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ ПОТЕНЦІАЛОМ

Анотація. Досліджено основні етапи розробки стратегії управління виробничим потенціалом промислового підприємства. Запропоновано механізм розробки стратегії управління виробничим потенціалом підприємства. Наведено узагальнений алгоритм управління виробничим потенціалом підприємства.

Аннотация. Исследованы основные этапы разработки стратегии управления производственным потенциалом промышленного предприятия. Предложен механизм разработки стратегии управления производственным потенциалом предприятия. Представлен обобщенный алгоритм управления производственным потенциалом предприятия.

Annotation. The main stages of developing the strategy of management of the productive potential of an industrial enterprise are studied. A mechanism of developing the strategy of management of the production potential of an enterprise is proposed. The generalized algorithm of management of the production potential of an enterprise is offered.

Ключові слова: виробничий потенціал, управління, етапи розробки стратегії, алгоритм управління.

На сьогоднішній день стан вітчизняних промислових підприємств вимагає від них постійного підвищення ефективності функціонування задля досягнення бажаних конкурентних позицій. Одним із ключових аспектів підвищення ефективності функціонування промислового підприємства є ефективно управління виробничим потенціалом. Саме тому чи не найважливішою стає проблема забезпечення ефективного функціонування системи управління виробничим потенціалом промислових підприємств через формування дієвого механізму розробки стратегії управління виробничим потенціалом промислового підприємства.

Дослідженням питання управління виробничим потенціалом підприємств займалося і займається багато вчених, а саме: Амоша О. І., Іванов М. І., Хижняк Л. Т., Авдеєнко В. Н., Котлов В. А., Гончаров В. М., Береславська В. А., Воронков А. Е., Пономарьов В. П., Дібніс Г. І., Березін О. В., Дуда С. Т., Міщенко Н. Г., Даниліна Н. В., Крисанов Д. Ф. та ін. Незважаючи на значний обсяг наукових робіт у вказаній сфері, питання розробки і впровадження механізму розробки стратегії управління виробничим потенціалом промислового підприємства потребує подальшого дослідження.

Мета дослідження полягає у визначенні основних етапів розробки стратегії управління виробничим потенціалом та формуванні на їх основі ефективного механізму з використанням відповідного алгоритму.

Ефективне формування, використання та розвиток виробничого потенціалу неможливі без побудови оптимальної системи управління ним. У сучасних умовах господарювання підприємства України повною мірою не використовують цей інструмент для власного економічного розвитку.

Під час досліджень було встановлено, що управління виробничим потенціалом підприємства включає в себе планування, організацію, формування та реалізацію управління виробничим потенціалом з урахуванням впливу навколишнього середовища та за допомогою відповідних принципів, методів, цілей, завдань. Об'єктом процесу управління виступає виробничий потенціал та ефективність його використання, що в цілому охоплює більшу частину діяльності підприємства. Тому стратегічна ціль ефективного управління виробничим потенціалом полягає в оптимальності його використання. Досягнення даної стратегічної цілі можливе через розробку стратегії управління виробничим потенціалом підприємства. Процес розробки такої стратегії складається із таких етапів.

На першому етапі проводиться комплексний аналіз фактичних потужностей та потенційних можливостей підприємства, досліджується вплив зовнішнього і внутрішнього середовища. Даний етап є підготовчим, оскільки він дозволяє виявити фактори, які слід враховувати при розробці стратегії управління виробничим потенціалом.

Другий етап складається з двох процедур: проведення оцінки виробничого потенціалу підприємства та здійснення оцінки управління виробничим потенціалом. Цей етап має містити оцінку

основних структурних елементів виробничого потенціалу підприємства. А на основі отриманих даних виведення комплексного показника, що характеризує виробничий потенціал, для однозначної оцінки з подальшою можливістю порівняння та висування на цій основі подальших пропозицій.

Третій етап полягає в порівнянні отриманого значення виробничого потенціалу з середнім значенням по галузі.

Наступний етап полягає в плануванні розподілу і використання ресурсів. Це робиться з метою ефективного використання потенціалу ресурсів, а також резервів підприємства. В ході даного планування розробляють нормативи та планові показники, що визначають ефективність витрачання ресурсів підприємства.

Завершальний етап процесу розробки стратегії управління виробничим потенціалом підприємства – це етап контролю та моніторингу. У ході контролю оцінюється ефективність використання ресурсів підприємства.

Після завершення етапу контролю важливо дати оцінку виробничого потенціалу з метою визначення рівня його використання та виявлення доцільності і потреби в його розвитку. Для цього проводиться моніторинг виробничого потенціалу.

Механізм управління виробничим потенціалом підприємства становить сукупність організаційних, мотиваційних, економічних та законодавчих способів взаємодії та узгодження інтересів всіх учасників, тому і його формування повинно відбуватися на основі системи організаційних, мотиваційних, економічних та законодавчих механізмів [1].

В основу запропонованого автором механізму розробки стратегії управління виробничим потенціалом підприємства закладений певний алгоритм дій, що зображений на рисунку.

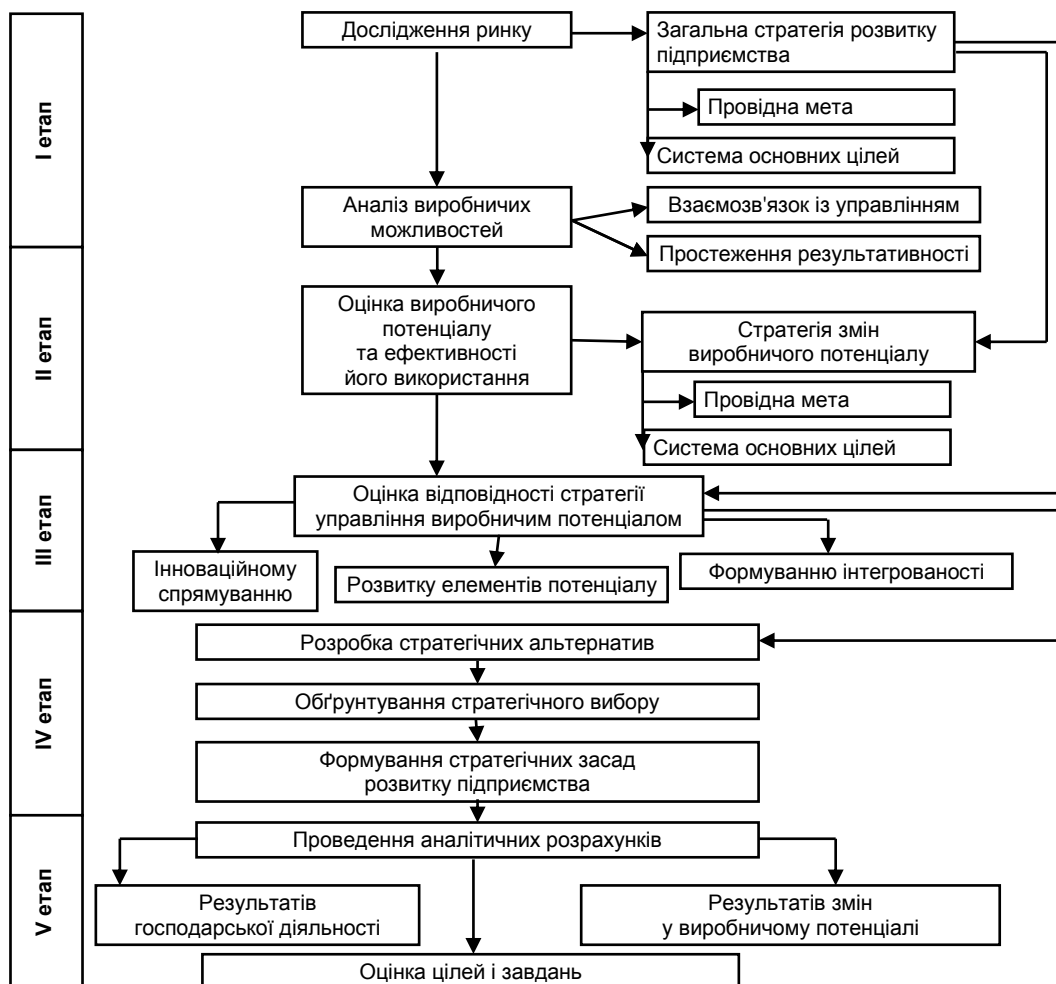

Рис. Узагальнений алгоритм управління виробничим потенціалом підприємства

Наведений алгоритм відображає послідовність конкретних дій відповідно до запропонованих етапів розробки стратегії управління виробничим потенціалом підприємства. Даний алгоритм дозволить підвищити ефективність управління виробничим потенціалом та підтримання її на бажаному рівні.

Таким чином, запропонований механізм розробки стратегії управління виробничим потенціалом дозволить вирішити проблему підвищення виробничого потенціалу. Результати даного дослідження можуть лягти в основу більш детальної розробки системи управління виробничим потенціалом на промисловому підприємстві.

Наук. керівн. Гуртов А. О.

Література: 1. Березін О. В. Управління потенціалом підприємства : навч. посібн. / О. В. Березін, С. Т. Дуда, Н. Г. Міщенко. – Львів : Магнолія, 2011. – 308 с. 2. Божанова О. В. Особливості управління економічним потенціалом промислового підприємства / О. В. Божанова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – № 31. – С. 154–158. 3. Воронкова А. Е. Підтримка конкурентоспроможного потенціалу підприємства / А. Е. Воронкова, В. П. Пономарьов, Г. І. Дібніс. – К. : Техніка, 2000. – 152 с. 4. Кленін О. В. Концептуальні основи управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства / О. В. Кленін // Вісник економічної науки України. – 2010. – № 2 (18). – С. 50–53. 5. Шаманська О. І. Загальна система формування економічного потенціалу / О. І. Шаманська // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 2. – С. 109–114.

УДК 658.62

Неудакіна М. В.

Магістр 2 року навчання
факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТОРГОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Узагальнено підходи до визначення поняття товарної політики підприємства, розглянуто основні проблеми розробки товарної політики в сучасних умовах та визначено особливості формування товарної політики торгових підприємств.

Аннотация. Обобщены подходы к определению понятия товарной политики предприятия, рассмотрены основные проблемы разработки товарной политики в современных условиях и определены особенности формирования товарной политики торговых предприятий.

Annotation. The approaches to the definition of product policy of a company are summarized, the main problems of developing the commercial policy in modern conditions are studied and the peculiarities of formulation of product policy of trade enterprises are defined.

Ключові слова: товар, товарна політика, товар, якість, сервіс, маркетингова діяльність, асортимент, номенклатура, конкурентоспроможність.

Товарна політика дозволяє підприємству ефективно функціонувати та приймати виважені рішення в конкурентному середовищі й забезпечувати конкретні переваги в довгостроковій перспективі. Для ефективного конкурування на ринку сучасному підприємству необхідно впроваджувати розгалужену маркетингову діяльність, в якій визначено чітко майбутнє підприємства на основі виваженої товарної політики. Маркетингові методи управління дозволяють підприємству адаптуватися до умов швидкоплинної зміни кон'юнктури, виявляючи приховані мотиви поведінки споживача, спрямовувати політику підприємства згідно з зовнішніми умовами.

Проблемам формування товарної політики присвячені роботи таких західних та вітчизняних дослідників, як: Романов А. Н., Войчак А. В., Багієв Г. Л., Балабанова Л. В., Ткаченко Н. Б., Зав'ялов П. С., Холодний Г. О. та ін. [1 – 7]. Однак певні практичні поняття щодо визначення взаємного впливу специфіки діяльності торговельних підприємств на формування товарної політики недостатньо практично обґрунтовані.

Метою дослідження є теоретичне узагальнення сутності поняття товарної політики підприємства та формування основних складових товарної політики з урахуванням специфіки діяльності торговельних підприємств.

Сучасна економічна ситуація змушує підприємства застосовувати все більш складні механізми конкурентної боротьби для завоювання, утримання та нарощування своєї ринкової позиції. Створення та впровадження якісної товарної політики дозволяє підприємству підвищити ефективність